

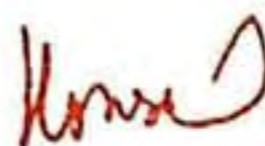
Krajská správa Šhoru národní bezpečnosti  
Správa Státní bezpečnosti Čes. Budějovice

Č.j.: SB - 0064/01 - 68

Dne 8. ledna 1969

Odbor archivní a spisové služby  
ZRUŠEN STUPEŇ UTAJENÍ (SVAZKU)  
dnem 1. 4. 1999, pokynem MV č. 6/1999.

Honsová Eva



~~PŘÍSNĚ TAJNĚ~~

Výtisk č. 2

Počet listů: 32

ZPRÁVA O ČINNOSTI SPRÁVY STB Č. BUDĚJOVICE

ZA ROK 1968

# I. ČÁST

## Aktivita nepřátelských rozvědek

### a) Cíle a strategie nepřátelských rozvědek

Provedeným rozbořem jednotlivých akcí, signálů a zpravodajských her bylo od ledna do srpna 1968 (možno říci i do současné doby) zjišťováno, že nepřátelské rozvědky tak jako v minulosti se hlavně zaměřují na získávání co největšího počtu poznatků z vojenské oblasti. Dále v menší míře na poznatky z oblasti politické a hospodářské.

Ke splnění svých cílů a záměrů využívají rozvědky vysídlených osob, zejména do NSR, které důkladně v lágrech vytěžují k místům posledního působení v ČSSR. Jejich pozornost je zaměřena na vojenskou oblast, na příbuzenské vztahy, které vysídlená osoba v ČSSR zanechává. Zajímá se hlavně o společenské postavení těchto příbuzných, zda mají vztah k ČSLA nebo k vojenským objektům. Při vytěžování rozvědky typuje osoby pro možnost získání ke spolupráci. Vysídlené osoby pak při cestách do ČSSR využívá k získávání poznatků rozvědného charakteru. O tom svědčí akce DORN, KURT, KREPS, VYSÍDLENEC a další. Rovněž získané poznatky signalizují, že rozvědky mají zájem o vyjíždějící osoby a emigraci do KS, o jejich vytěžení k vojenským otázkám a situaci v ČSSR. Také mezi vyjíždějícími osobami vyhledávají rozvědky vhodné typy k získání ke spolupráci.

Rozvědky podle získaných poznatků používá k předběžnému vytěžení a typování pasových a celních orgánů na přechodech s NSR a Rakouskem, což se projevilo zejména v období září - říjen 1968. V této době byli na přechodech mezi ČSSR a NSR nasazení důstojníci Bundespolizei, kteří prováděli typování a vytěžení čsl. občanů. O tom svědčí zjištěné případy mezi řidiči kamionových vozidel ČSAD, kteří vyjíždí do zahraničí.

Po srpnových událostech 1968 nepřátelská rozvědky projevila aktivitu v akci KONTAKT II - jedná se o zpravodajskou hru s BND. Jde o spolupracovníka FILÍPKA, který byl vyzván rozvědkou, aby přijel do NSR na návštěvu s tím, že se zde zdrží delší dobu. Spol. FILÍPEK, i když měl cestu plánovanou na pozdější dobu, uskutečnil návštěvu v NSR v době od 12.9 - 9.10.1968, kde byl na styku s rozvědkou, která se nadále speciálně zajímá o vojenskou problematiku zejména o pohyb bojové techniky vojsk Varšavské smlouvy, která v srpnových dnech obsadila ČSSR.

Dále byla zjištěna aktivita pracovníků STAPA, kteří, jak nasvědčují získané poznatky úkolují vedoucího pasové kontroly SCHINAGELA v Summerau - Rakousko k tomu, aby prováděl vytěžování čs. občanů, vyjíždějících do Rakouska. Sám SCHINAGEL především vytěžuje zaměstnance ČSD, kteří dojíždí služebně do Summerau k situaci v ČSSR.

V jednom případě je zjištěno, že SCHINAGEL zprostředkoval přímý styk s příslušníkem STAPA v Linci Friedrichem POSSEDETEM čs. občanovi.

b) Zájmy nepřátelských rozvědek

Z operativních materiálů vyplývá (akce KONTAKT II) že nepřátelské rozvědky projevují zájem zejména o vojenskou problematiku.

Od ledna 1968 do srpna byl zjištěn zájem o kasárna v Českých Budějovicích v Českém Krumlově, Táboře, Písku, Jindř. Hradci, Kaplici, o posádku ve Sv. Tomáši, letišti Planá u Českých Budějovic a Bechyně.

Eminentní zájem je projevován o názvy útvarů, o křestní jména a příjmení důstojníků ČSLA, jejich stáří, vojenské hodnosti a bydliště.

Dále o jednotky protivzdušné obrany, dislokaci, výzbroj, raketové základny a jejich rozložení, o bojové paraodily, dělostřelectvo, samohybná děla, tanková vojska radiolokátory, jejich popis včetně plánků a umístění, o dvoustupňové rakety, které jsou montovány na sovětských automobilech a o vojenské letiště v Pardubicích.

V oblasti ekonomické je projevován zájem o průmysl v Jižních Čechách, zejména o výrobu, která má vztah k vojenské problematice.

V oblasti politické je zájem o vývoj v ČSSR, jaká je nálada obyvatelstva, jaké jsou názory na kapitalistické státy a jaký je vztah k SSSR.

V době od srpna do konce roku 1968 byl nadále zjišťován zájem rozvědky o vojenskou problematiku. Prvořadý zájem (zpravodajská hra - akce KONTAKT II) byl projevován na získávání zpráv o pohybu vojenské techniky vojsk Varšavské smlouvy, která v srpnových dnech obsadila ČSSR.

Spol. FILÍPEK dostal za úkol od rozvědky zjišťovat objekty, ve kterých je a bude sovětská armáda ubytována, jejich výzbroj, druh zbraní, popis těžkých děl, minometů, raketometů apod. Dále má za úkol seznamovat se s příslušníky sovětské armády, zjišťovat krycí adresy útvarů a jakýkoliv vojenský materiál odfotografovat a při další návštěvě předat ŘO, tj. protivníkovi. Rovněž jako úkol má spol.

FILÍPEK pro protivníka zjišťovat typy - vhodné osoby, které budou cestovat do KS, oznamovat tajnopisem jejich jména, jména příbuzných, které navštíví včetně místa pobytu a termínu výjezdu.

Na všech přechodech mezi ČSSR a NSR byli v období září a říjen nasazeni důstojníci Bundespolizei a při vytěžování našich občanů projevovali stejné zájmy, což potvrzuje, že šlo o organizovanou činnost řízenou z určitého centra. Při vytěžování se zaměřovali na získávání poznatků o pohybu sovětské armády, její rozmístění, počty jednotek, jejich výzbroj, poměr čsl. občanů k sovětské armádě. Při vytěžování zaměstnanců ČSD, kteří dojíždí do Summerau se vedoucí pasové kontroly SCHINAGEL, který je ve styku se STAPEM zaměřoval rovněž na rozmístění sovětské armády v Jihočeském kraji, kde je velitelství vojsk, jaký je počet armády v kraji, jak jsou vzdáleni od rakouských hranic, zda provádí sovětská armáda kontrolu vyjíždějících osob do Rakouska a zpět, jaká provádí opatření sovětská armáda k přezimování a jaké jsou vztahy čsl. občanů k sovětské armádě.

c) Zájmy nepřátelských rozvědek o další vývoj v ČSSR a mezinárodní vztahy

Poznatky o zájmech nepřátelských rozvědek o další vývoj v ČSSR a mezinárodní vztahy nebyly získány.

d) Formy spojení

Spol. FILÍPEK (zpravodajská hra KONTAKT II) dostal za úkol vytvořit si vhodné podmínky pro návštěvu Rakouska, kde má dojít k osobnímu styku s ŘO nebo jinou osobou. V případě nepředvídaných událostí, tj. když by nebylo možno uskutečnit výjezd do KS, má vybudovat mrtvou schránku na území ČSSR.

Spol. FILÍPEK dostal nový spojovací prostředek, bloky na psaní tajnopisných zpráv a další krycí adresy, kam má střídavě zasílat zprávy 2x měsíčně.

V roce 1969 se předpokládá pokračovat ve zpravodajské hře a připravuje se výjezd spol. FILÍPKA do Rakouska v měsíci únoru - březnu 1969, kdy uskuteční styk s ŘO nepřátelské rozvědky.

Spol. FILÍPEK bude zaměřen na jednání s rozvědkou v tom směru, aby získal nové spojovací prostředky - v neposlední řadě pak vybudování mrtvé schránky na území ČSSR (kraj České Budějovice). Další úkoly bude plnit podle dohody ve spolupráci s II. správou HS Stb.

Na úseku boje proti nepřátelským rozvědkám bude vypracován konkrétní plán úkolů který vychází z akčního plánu čs. kontrarozvědky.

## II. ČÁST

### Činnost západních diplomatů a vízových cizinců

V roce 1968 bylo zaznamenáno 292 průjezdů diplomatických vozidel v Jihočeském kraji a to:

diplomaté USA	46 průjezdů
diplomaté Anglie	26 průjezdů
diplomaté Francie	50 průjezdů
diplomaté ostatních KS	170 průjezdů

Zjištěné průjezdy diplomatických vozidel v Jihočeském kraji v průběhu roku 1968:

	1. čtvrtletí	2. čtvrtletí	3. čtvrtletí	4. čtvrtletí
diplomaté USA	10	19	10	7
- " - Anglie	1	10	11	4
- " - Francie	6	14	23	7
- " - ost. KS	38	72	42	18

Nejčastější trasa průjezdu diplomatických vozidel je směrem od Prahy přes Tábor, Veselí nad Lužnicí, České Budějovice, Dolní Dvořiště do Rakouska. Dále pak trasa od Prahy přes Písek, Protivín, Vodňany, České Budějovice, Dolní Dvořiště do Rakouska. Těchto průjezdů Jihočeským krajem je asi 90% z celkového počtu uskutečněných cest. Zbývající cesty diplomatů v našem kraji lze označit jako rozvědné, které uskutečňovali vojenští a letečtí přidělenci a jejich zástupci. Těmto cestám byla věnována pozornost a ze zjištěných poznatků je zřejmé, že nejvíce rozvědných cest podnikali diplomaté USA a Francie. Jako nejaktivnější v rozvědné činnosti se jeví letecký přidělenec USA a vojenský přidělenec Francie v ČSSR.

Ze získaných materiálů je možno učinit závěr, že je neustále projevován zájem o vojenské letiště Planá u Českých Budějovic, v Bechyni, o vojenské objekty v Českých Budějovicích, Táboře, Tchořovicích, Písku, Týně nad Vltavou, Vimperku Jistebnici a Prachaticích.

Kolem těchto vojenských objektů projíždí diplomaté velmi malou rychlostí, objekty pozorují a zakreslují do map. Dále bylo zjištěno, že projevují zájem o Svazarmovské letiště (prostor Včelná, Bošilecký rybník) která v případě mimořádných opatření mají sloužit jako přistávací plocha pro helikoptery a jinou vojenskou techniku. Taktéž tato letiště zakreslovali do map.

Po srpnových událostech se snažili diplomaté zjistit pohyb a rozmístění vojsk Varšavské smlouvy, což bylo zjištěno v těchto případech:

v prostoru Borek u Českých Budějovic a v Plané u Českých Budějovic.

O vojska Varšavské smlouvy projevili zájem diplomaté USA a Francie.

V roce 1968 byl zjištěn styk diplomatů s čs. občany celkem ve 4 případech.

Jedná se o diplomaty USA, kteří uskutečnili styk s občany KUCHYŇKOU, ŠIMÁNKOVOU BREITOVOU a DUŠÁKOVOU.

V 1. pololetí 1968 byl zachycen styk kulturního a tiskového přidělence AVV WAGNERA s pracovníky čs. rozhlasu a televize v prostoru obce Koblany, okr. České Budějovice, kde tito pracovníci mají letní sídla. Jedná se o Veroniku MATĚJKOVOU, Rudolfa PELARA a další.

V průběhu roku 1968 bylo podchyceno 35 návštěv z našeho kraje na AVV v Praze. Na základě prováděných prověrek je možno udělat závěr, že čs. občané navštěvují americké velvyslanectví za účelem:

- vyřízení cesty do USA
- vyřízení dědictví
- za jinými účely

Nejzajímavější styk na AVV se jeví u čs. občanky PhMr. VOJTOVÉ Ireny a jejího manžela MVDr. VOJTY z Tábora. Sestra VOJTOVÉ, NEUBAUEROVÁ Jana pracuje na SVO v Táboře, kde je dlouholetou pracovnící a přichází do styku se státním tajemstvím. Podle posudků VKR měla být NEUBAUEROVÁ ve styku s pracovníkem AVV a jednat v soukromém bytě - vile. Poznatky jsou ověřovány a se strany VKR prováděno příslušné opatření.

Pokud jde o styky diplomatů ZÚ USA s našimi občany je zajímavé to, že ve třech případech byly uskutečněny po 21. srpnu (KUCHYŇKA, BREITOVÁ a DUŠÁKOVÁ). K těmto osobám jsou shromažďovány materiály a je prováděna prověrka s cílem zjistit, o jaký styk jde.

V průběhu roku 1968 nebyl zaznamenán žádný signál o ovlivňování situace u nás se strany diplomatů KS.

### Vizoví cizinci

V roce 1968 přicestovalo přes OPK v Jihočeském kraji celkem 140.700 VC z kapitalistických států. Z toho v prvním pololetí 57.259 VC a ve 2. pololetí přicestovalo 83.441 VC z KS. Největší počet příjezdů VC do ČSSR byl zaznamenán v měsíci červenci až do 20. srpna 1968.

Od ledna do srpnových událostí 1968 byly zjišťovány jen ojedinělé případy, svědčící o působení VC na naše občany. V jednom případě, VC z Izraele působila na své příbuzné v Českých Budějovicích v tom směru, že vládní politika ČSSR vůči Izraeli je nesprávná. Izraelskou agresi hodnotila jako nutné preventivní existenční opatření.

V dalším případě byl zjištěn poznatek o činnosti SDL na území našeho státu. O tom svědčí sdělení vedoucího zájezdového autobusu WÜRTINGERA, profesora, který přijel do Českého Krumlova z Pasova z NSR. V rozhovoru se spolupracovníkem KARLEM uvedl, že ve Stuttgartu proběhl sjezd SDL a příští setkání "Šumaváků" má být uskutečněno buď v Českém Krumlově nebo v Českých Budějovicích. Z toho důvodu byl on a ostatní účastníci zájezdu pověřeni, aby vybrali vhodné místo v jednom z těchto měst. Dále uvedl, že letošního roku se již uskutečnilo tajné zasedání organizace SDL v Brně. Jednalo se o zasedání pro skupinu SDL z Moravy a Slezska. Zde se mělo jednat o určitém spojení mezi Čechy a Slováky za účelem uskutečnění smluv s NSR. Šlo o to, že Morava je důležitým faktorem v jednání mezi Čechy a Slováky a je snaha, aby byly prosazeny se strany ČSSR požadavky na uzavření spolupráce s NSR v takovém rozsahu, jako to mají Rumuni. Sdělil, že se to dá uskutečnit v rámci nynější demokracie, která v ČSSR nastala. Při rozhovoru o možnostech vysídlení do NSR uvedl, že vysídlení doporučuje neboť v NSR se práce pro každého najde.

Po lednu 1968 se projevovala snaha obchodníků získávat poznatky z oblasti naší ekonomiky i z nově nastoupené politické cesty. Šlo především o Hanse KONETHA ze Švýcarska, DIERLYNGA a RÜMELEINA z NSR, kteří navazovali v Jihočeském kraji styky i s význačnějšími funkcionáři. Z jejich rozhovoru je zřejmé, že byli velmi dobře informováni o poměrech v ČSSR.

Od srpnových událostí byly zjišťovány zájmy VC hlavně z NSR a Rakouska, převážně z řad novinářů, redaktorů a obchodníků při návštěvě ČSSR. Jejich zájem byl zaměřován ve směru, zda je důvěra občanů polednovému směru politiky KSČ, důvěra a osobní popularita jednotlivých čelných funkcionářů KSČ a vlády. Dále, jaký je vliv a důvěra KSČ hlavně na vesnici. Mimo toho se zajímali o spokojenost a jednotu občanů na výsledky jednání státních a stranických představitelů v Moskvě.

- 7 -

Na úseku ekonomiky projevovali zájem o nedostatky ve výrobě, o ceny potravin a průmyslového zboží, které druhy budou cenově zdražovány a jaká je spokojenost dělníků se současným stavem mezd. Byly zjišťovány dílčí poznatky o zájmu VC o armádu Varšavské smlouvy, její soustředění, pohyb, jejich jednání a vystupování vůči obyvatelstvu hlavně v době obsazování území ČSSR. Mimoto byla snaha získat fotodokumentaci všech negativních jevů, nápisů a hesel vyznačující odpor obyvatel a hlavně mládeže proti příslušníkům spojeneckých armád. Při rozhovorech s našimi občany litují, že u nás došlo k srpnovým událostem, které jsou jimi jednoznačně hodnoceny jako tragické pro naši republiku. Občané z Rakouska a NSR projevují obavu z dalšího vývoje mezinárodní situace ve Střední Evropě a z toho, že by SSSR mohlo přistoupit na základě poválečných dohod k vojenskému obsazení jejich zemí a mohlo by tak dojít k třetí světové válce. VC vychvalují péči která byla věnována našim občanům, kteří po srpnových událostech odmítli vrátit se do ČSSR, poukazují na možnosti snadné emigrace do předních kapitalistických států, v růžových barvách kreslí existenční možnosti a vysokou životní úroveň na Západě. V některých případech zprostředkovávají styk nebo vyřizují vzkazy emigrantům jejich příbuzným nebo rodinným příslušníkům v ČSSR a naopak. V rozpracovávané akci PSYCHOLOG bylo zjištěno mimo jiné, že objekt projevoval zájem o vojenské objekty především o útvary sovětské armády, umístěné na území ČSSR. Bylo zjištěno, že prováděl fotografování těchto vojsk pomocí miniaturního fotoaparátu MINOX.

V dalším případě bylo zjištěno, že LANG Franz, obchodník z NSR se několikrát při svých cestách v ČSSR pohyboval se svým vozem ve vojenském prostoru posádky VÚ 1113 Janovice nad Úhlavou. Důvod jeho pohybu a zájem se dosud nepodařilo zadokumentovat.

V roce 1968 bylo vyšetřovacím odborem zahájeno trestní stíhání proti 139 cizincům. Zejména jde o zneužívání turistického ruchu se strany občanů z NDR a Polska, kteří se snažili na padělané doklady nebo ilegálním způsobem překročit čsl. státní hranici do Rakouska. Dále se jedná o vniknutí na území ČSSR se strany občanů NDR, Polska a Rakouska.

V jednom případě došlo k realizaci VC z Rakouska (akce SLEČNA) pro trestný čin devizové machinace. Nadále jsou zjišťovány signály o tom, že VC přivážejí ze zahraničí nedovoleným způsobem čsl. měnu.



### III. ČÁST

#### Poznatky o emigraci československých občanů na Západ

##### a) uskutečněné emigrace zejména významných osobností a nositelů státního tajemství a jaká opatření byla provedena

V rámci Jihočeského kraje v letošním roce emigrovalo celkem 305 osob všech sociálních skupin, včetně dětí. U všech těchto případů jsou konkrétní dokumentační materiály, které dokladují, že emigrující občané nemají v úmyslu se v dohledné době vrátit zpět do ČSSR.

Oproti roku 1967 jde o zvýšení o více jak 1.000%, kdy emigrovalo pouze 30 osob a to:

dělníci	12 osob
lékaři	1 osoba
technici	4 osoby
studenti	4 osoby
ostatní pracující	2 osoby
úředníci	2 osoby
v domácnosti	2 osoby
děti do 15 let	3 osoby

V roce 1968 sociální složení emigrujících osob je následující:

<u>lékaři</u>	<u>50 osob</u>
<u>technická inteligence (inženýři všech směrů)</u>	<u>12 osob</u>
<u>vyšší inteligence humanitních směrů</u>	<u>4 osoby</u>
<u>umělečtí pracovníci</u>	<u>1 osoba</u>
<u>novináři</u>	<u>3 osoby</u>
<u>středně technická inteligence</u>	<u>29 osob</u>
<u>středně zdrav. personál</u>	<u>20 osob</u>
<u>učitelé</u>	<u>9 osob</u>
<u>úředníci</u>	<u>25 osob</u>
<u>studenti</u>	<u>37 osob</u>
<u>dělníci</u>	<u>120 osob</u>
<u>osoby z domácnosti</u>	<u>11 osob</u>
<u>důchodci</u>	<u>7 osob</u>
<u>děti do 15 let</u>	<u>59 osob</u>

Vysoký počet emigrace byl zaznamenán až po 21.8.1968, neboť do této doby emigrovaly pouze 3 osoby. Na základě toho je možno učinit závěr, že vysoký počet emigrace byl uskutečněn pod vlivem srpnových událostí, kdy značný počet našich občanů trávil dovolenou v zahraničí a po oznámení o vstupu vojsk Varšavské smlouvy na naše území pod různě zkreslovanými zprávami odmítali se vrátit zpět. Tomuto rozhodnutí napomáhaly informační prostředky v kapitalistických státech i naši občané, kteří i po srpnových událostech v neomezeném měřítku vyjížděli do zahraničí, hlavně do center soustředění, Rakouska NSR a Švýcarska, kde zkreslenými zprávami utvrzovali rozhodnutí čekajících čsl. občanů, jak se bude situace v ČSSR nadále vyvíjet.

Nemalou úlohu sehrály i solidární akce vlád kapitalistických států a různých podpůrných organizací, které zajišťovaly naše občany po stránce materiální. Bylo jim poskytováno bezplatné stravování, ubytování, finanční prostředky i pohonné hmoty pro motoristy. Podle sdělení vyššího funkcionáře ZW MOSSERA z Linze, v Rakousku byly již zrušeny všechny provizorní shromažďovací tábory a čsl. občané, kteří se dosud nacházejí v Rakousku a jsou bez zaměstnání, byli umístěni ve sběrném táboře TRAIISKIRCHENU. V současné době zde má být umístěno asi 800 čsl. občanů. Rakouská vláda však hodlá podniknout různá opatření k úplné likvidaci podpory čsl. uprchlíků. Spolupracovnice JARMILA, která se koncem roku 1968 vrátila ze soukromé návštěvy ze Švýcarska sdělila, že podle oficiálních informací nachází se ve Švýcarsku 6 - 7.000 čsl. občanů. Z toho již asi 3.000 požádalo o asyl. Mezi uprchlíky je vydáván zvláštní časopis s názvem ZPRAVODAJ s adresou Svaz československých spolků ve Švýcarsku. Uprchlíci jsou v něm informováni o možnostech zaměstnání, jazykových kurzech ap. V úvodníku redaktorky Štěpánky ČERMÁKOVÉ je zdůrazňováno, že časopis je nepolitický a švýcarská vláda nedovolí zveřejňování jakýchkoliv politických úvah k současné politické situaci v ČSSR.

V neposlední řadě urychleně vybudované náborové kanceláře při zastupitelských úřadech ve Vídni, které našim občanům nabízely různá zaměstnání v kapitalistických státech, zejména v Kanadě, USA, Australii, Švýcarsku a Švédsku.

Kromě uvedených emigrací je dosud v zahraničí dalších 137 osob, u kterých není prokazatelně zjištěn úmysl emigrace, nebo zda naše zastupitelské úřady jim

pobyt v zahraničí prodloužily.

Skutečnou motivaci emigrace čsl. občanů nelze v současné době objektivně posoudit pro nedostatek průkazního materialu. Lze pouze konstatovat z dopisů příbuzným a zaměstnavatelům, že naprostá většina emigrujících spojuje své rozhodnutí zůstat trvale v zahraničí jako důsledek srpnových událostí, jako projev nesouhlasu se vstupem vojsk Varšavské smlouvy na naše území a zlepšení si existenčních podmínek. (v tomto případě zejména lékaři)

U mladých lidí motivace v převážné míře je spojována s touhou poznání jiných zemí. Číselně však tyto skutečnosti nelze vyjádřit ze shora uvedených důvodů.

Z politicky exponovaných osob emigroval poslanec Jihočeského krajského národního výboru za okres Tábor, člen KSČ i s celou rodinou. Důvodem zatím známy nejsou. Pouze oznámil zaměstnavateli, že zůstává jeden rok ve Švýcarsku.

Výjezdu do zahraničí zneužili k emigraci MUDr. SVOBODA z Českých Budějovic, který v polednovém údobí byl velmi aktivně činný ve vznikajícím hnutí koncilní obnovy a katolickém klubu.

Dále František POULA z Českých Budějovic, který byl aktivně činný v činnosti Klubu K 231 v Českých Budějovicích.

Z nositelů státního tajemství emigrovaly celkem 3 osoby a to:

MUDr. KESEK Karel, nar. 1921 bytem České Budějovice. Před emigrací zastával funkci vedoucího zdravotního odboru JČKNV. Je nositelem státního tajemství. Jako velitel zdravotní služby v kraji přicházel se státním tajemstvím do styku v plném rozsahu včetně písemností "M". Podle současných poznatků se má nacházet v Izraeli. Společně s ním odešla celá rodina.

STUHLÍK Jan, nar. 1932, bytem České Budějovice, technický úředník n.p. MAPE Mydlovary. Jako vedoucí MTZ měl přehled o technologii a výrobě uranového koncentrátu a z tohoto důvodu byl schválen pro styk se státním tajemstvím.

MUDr. kpt. TEPLÝ Vítězslav, nar. 1934, bytem Tábor náčelník zubního oddělení při okružové poliklinice v Táboře. Jako lékař na vojenském okruhu měl značné znalosti z tohoto velitelství.

Známa emigrace v rámci celého kraje je u tří spolupracovníků. Jedná se o následující spolupracovníky:

HONZA

- MUDr. Ivo ŠTĚCH se svojí manželkou MUDr. Jitkou ŠTĚCHOVOU a pětiletou dcerou bytem Velary okr. Prachatice. Vycestoval na dovolenou do Jugoslaviie. Celá rodina se měla vrátit zpět dne 30.8.1968. Do současné doby se nevrátila. Dne 1.9.1968 dostavil se Ivo ŠTĚCH na OPK Nová Bystřice, kde jednal s pracovníkem celnice NECHVÁTALEM který zařídil přes jeho otce Jana ŠTĚCHA vyzvednutí lékařských diplomů v jeho bytě ve Velarech a jejich odeslání do Rakouska. ŠTĚCH se v současné době nachází ve Švýcarsku. Ke spolupráci byl získán dne 18.12.1965 do akce DAR. Rozpracování akce bylo ukončeno pro spolupracovníka nebylo dalšího konkrétního zaměření a proto s ním byla dne 22.7.1968 spolupráce přerušena na dobu 6 měsíců.

DALIBOR

- Stanislav KOPECKÝ, nar. 3.1.1938 údržbář v n.p. ŠKODA České Budějovice, svobodný, trvale bytem České Velenice. Poslední schůzka se spolupracovníkem byla uskutečněna dne 24.8.1968 měla normální průběh a nedal najevo, že by chtěl v současné době vycestovat do Rakouska. Dne 18.9. byl spolupracovník pod smluvenou legendou kontaktován v místě zaměstnání, při čemž bylo zjištěno, že v zaměstnání není a nebylo ani známo, kde se zdržuje. Přes pracovníka ZÚ n.p. ŠKODA bylo zjištěno, že od 26.8. do 16.9. nastoupil dovolenou a v této době zaměstnání nenastoupil. Šetřením bylo pak zjištěno, že KOPECKÝ vycestoval do Rakouska odkud se nevrátil a dle prověřených poznatků se nachází v Gmündu, kde je zaměstnán v autoopravně. Do Rakouska vyjel bez vědomí ŘO. Přes OPK České Velenice vzkázal ŘO pozdrav, místo kde se nachází a kde je možno s ním vejít ve styk. Jsou připravována opatření pro kontakt.

BROD

- ŠMIDMAJER František, nar. 1923, zaměstnán u Lesního závodu Vyšší Brod, bytem Vyšší Brod, okr. Český Krumlov. Emigroval se svou manželkou dne 14.11.1968 do Rakouska. Odejel legálně přes OPK Dolní Dvořiště. Důvod emigrace je ten, že Lesní závod Vyšší Brod prováděl podnikovou kontrolu, kde bylo zjištěno, že na skládce dřeva pro zahraniční obchodníky (nachází se na státní hranici) chybí 53 m<sup>3</sup> dřeva. V tomto směru bylo se spolupracovníkem orgány kontroly hovořeno, což on vysvětloval špatnou manipulací a pod. Byl si vědom toho, že by ztratili výhodné zaměstnání a musel by

- 12 -

nahradit škodu ve výši cca 15.000 Kčs, proto raději odešel do zahraničí, aniž by se s tím někomu svěřil. V současné době má být zaměstnán jako technik na pile poblíže Lince. Bližší podrobnosti nejsou známy.

Mimo toho se do současné doby ze zahraničí nevrátili dva spolupracovníci a to:

**MIREK** který si neoprávněně prodloužil pobyt v NSR, kde se zdržuje do současné doby a vykonává lékařskou praxi. U svého zaměstnavatele žádal o neplacenou dovolenou a má v úmyslu se vrátit během jednoho roku zpět do ČSSR.

**JINDRA** pracoval jako inženýr. Podle prověrky na pracovišti odc estoval po srpnových událostech do Švédska a NSR, kde také zůstal a údajně pracuje. Do zahraničí vycestoval bez vědomí ŘO. Do současné doby se nepodařilo ověřit, zda mu byl pobyt prodloužen, nebo požádal o asyl. Nebyl také dosud získán doklad o překročení státní hranice. Situace kolem jeho výjezdu je prověřována a podle výsledku bude rozhodnuto o dalším opatření.

Znatelně se změnila i situace v ilegálních pokusech o opuštění republiky. V letošním roce se pokusilo o tento způsob útěku 366 čl. státních občanů. Z Jihočeského kraje se podílelo na této trestné činnosti 45 občanů. Oproti roku 1967 jde o více jak 400 % zvýšení.

Do 21.8.1968 bylo uskutečněno 52 pokusů, z toho 8 z Jihočeského kraje. Obrat nastal po srpnových událostech, kdy od 21.8.1968 do 30.9.1968 se pokusilo opustit republiku 220 osob, z toho z Jihočeského kraje 26 osob.

Zvýšené úsilí o tento způsob přechodu trvalo i od 30.9. do 31.12.1968 kdy bylo zadrženo 92 osob - z Jihočeského kraje 11 osob.

Mimo těchto zadržovaných bylo z jednotlivých OPK v kraji vráceno cca 300 osob, které v průběhu srpnových událostí chtěly přes OPK odejít do zahraničí, aniž by měly v pořádku své cestovní doklady. Tyto osoby byly vráceny zpět do vnitrozemí.

Nejsou však dosud zjištěna přesná čísla, kolika občanům se ilegální pokus podařil a touto cestou odešli do zahraničí. Zatím je zjištěno 12 případů, kdy se přechod do zahraničí podařil.

Podle věku nejpočetnější skupinu tvoří osoby od 18 - 21 let a to ve 171 případech. Další skupina od 21 let výše v počtu 144 osob a ve věku od 15 - 18 let 41 osob.

Podle zaměstnání je naprostá většina dělníků různých profesí v počtu 347, studentů 10, z řad technické inteligence 9.

Rozdílná je motivace útěků tak, jak byla jednotlivými pachateli uváděna v časových údobích. Do 21.8.1968 24 zadržených uvádí hlavní důvod lepší existenční podmínky v kapit. státech, v 8 případech strach před trestním stíháním, v 5 případech nesouhlas s politickými poměry v ČSSR a v 15 případech pachatelé nemohli uvést vážnější důvody k odchodu do zahraničí.

V údobí od 21.8. do 30.9. se zcela změnilы důvody útěku, když 167 zadržených uvádí, že nesouhlasí s příchodem vojsk Varšavské smlouvy a s tím souvisejícími změnami v politickém kursu ČSSR. V 17 případech pak jako hlavní důvod je uváděno existenční zajištění, u 11 případů dobrodružství, 10 případů ze strachu před trestním stíháním a v 17 případech nebyly uvedeny podstatnější důvody.

V době od 30.9. do 31.12.1968 21 osob se pokoušelo opustit republiku z důvodů trestního stíhání, 22 osob z existenčních důvodů, 18 osob, které nesouhlasily s pobytem vojsk Varšavské smlouvy na našem území, 8 osob z dobrodružných důvodů a 23 osob, které neuvedly podstatné důvody k opuštění republiky.

Na zadržení pachatelů se podílely složky PS, OPK a VB. Orgánové OPK v kraji pro tento trestný čin zadržely celkem 39 osob, z toho bylo 16 osob pro pokus o vycestování v úkrytech (auta, vlaky), 12 na padělané doklady a 11 osob bez dokladů.

Dále bylo zadrženo 100 cizích státních příslušníků, z toho 71 příslušníků NDR, 27 příslušníků PLR, 1 příslušník MLR a 1 albánský státní přísl. Tito cizinci chtěli ilegálním způsobem odejít do Rakouska, později pak do jiných kapitalistických států.

**b) Poznámky o vytěžování čsl. občanů po návratu z ciziny**

Vyvolanou kampaní v souvislosti s kritikou práce státní bezpečnosti v padesátých letech setkávali jsme se na tomto úseku práce se značným nepochopením našich vyjiždějících osob a někteří občané v důsledku toho odmítali sdělit jakoukoliv informaci o situaci v zemi, do které vyjeli. Téměř v každém případě,

kde byly prováděny vytěžovací pohovory, bylo a je třeba obsáhlé politické diskuse k důvodu pohovoru. Při pohovorech bylo zjišťováno, že po srpnových událostech občanů v silné aversi vůči SSSR ochotně sdělovali v zahraničí poznatky o pobytu, pohybu a náladě našich obyvatel často neznámým osobám, hovořícím česky, aniž by zkoumali, o jakou osobu se jedná a k jakému účelu informace získává. Proto se také nepodařilo v průběhu vytěžování vyjiždějících osob získat poznatky o přímém kontakte případně pokusu verbovky se strany západních zpravodajských služeb.

I přes tyto objektivní potíže bylo získáno řada poznatků o situaci v různých sběrných táborech v Rakousku, NSR, Švýcarsku a Itálii, kde péči o naše občany převzal Mezinárodní červený kříž. Byly získány poznatky o životě uprchlíků, jejich náladách i duševních rozpoloženích, kdy z nedostatku informací o situaci v ČSSR odmítali se vracet nebo s návratem vyčkávali.

V průběhu roku 1968 se vrátilo 23 osob. Do z nich vycestovalo na řádné cestovní doklady a ve stanovenou dobu se nevrátily. Předpokládaly, že v zahraničí získají určité postavení, vydělají peníze ap. Po zjištění, že není takové vše, jak předpokládaly, rozhodly se k návratu.

Dalších 13 osob do zahraničí odešlo ilegálně v průběhu srpnových událostí. Nebylo zatím vytěžováním zjištěno, že jim někdo v ilegálních útocích byl nápomocen. Při zadržení na rakouské straně byli vyslýcháni k uskutečněnému přechodu, jak jsou střeženy naše hranice a k prostoru, ve kterém přecházeli.

Sociální složení navrátilců je následující: 19 dělníků, 1 lékař, 1 technik a 2 studenti.

Při vytěžování navrátilce STREITA Bohumila z Českých Budějovic byl získán poznatek, že v uprchlickém táboře Neustadt a Zindorf v NSR se pohyboval neznámý muž, který o sobě tvrdil, že pochází z Českých Budějovic. Zaváděl rozhovory s našimi občany a dotazoval se na poměry v ČSSR, na postavení sovětských vojsk ap. Dále uvedl, že v táboře Zindorf dochází ke zpravodajskému vytěžování čsl. uprchlíků, které provádí orgán BND. On sám byl kontaktován osobou české národnosti, která se mu představila jménem KOVAŘÍK. Pozval jej do bytu, kde se zdržel 3-4 dny. KOVAŘÍK mu uvedl, že je úředníkem, dochází do tábora Zindorf a je v častém styku s tanním bundesantem. Byl ozbrojen. Přemlouval jej, aby v NSR zůstal, že si bez práce vydělá hodně peněz a později že si o tom pohovoří. STREIT ze strachu před KOVAŘÍKEM se vrátil zpět do ČSSR.

Z dalšího vytěžování vyjiždějící osoby byl získán zajímavý poznatek, potvrzující zájem cizích rozvědek o situaci v ČSSR. Vyjiždějící osoba byla v Norimberku na

nádraží kontaktována neznámým mužem, který mluvil perfektní češtinou. Zajímal se o rozmístění vojenských jednotek, jak hodnotí naši občané současnou politickou situaci. Uvedený muž byl spatřen několik dnů za sebou, kdy na témže nádraží navazoval rozhovory s čsl. občany. Obdobný případ byl zjištěn v Hamburku, kde neznámý muž již delší dobu vytěžuje řidiče čsl. kamionové dopravy k obdobným otázkám.

Spolupracovník EGON, který ve Vídni navštívil kanceláře SE se seznámil s pracovníkem této kanceláře Dr. ŠAFÁŘEM, který jej rovněž vytěžoval k situaci v ČSSR v obdobném směru jako předcházející neznámé osoby v NSR. Další spolupracovník LIBOR od rakouského občana zjistil, že SE má v současné době tolik informací z ČSSR které není schopna zpracovat, neboť čsl. občané, přijíždějící na Západ se snaží "prodat" vše, co ví.

Vytěžovaný navrátilce ZAHRADNÍK z Českých Budějovic uvedl, že při vyřizování vstupního víza na velvyslanectví NSR ve Vídni se sešel s dvěma neznámými čsl. občany, kteří mu sdělili, že za nimi přišel neznámý muž a chtěl od nich odkoupit občanské průkazy. Nabízel jim za ně 15.000 rakouských Sch.

#### IV. Č Á S T

##### Nezákonná činnost členů nedovolených organizací a skupin

###### a) Bývalého K 231

Po lednu 1968 v rámci obrodného procesu se počala aktivizovat činnost býv. potrestaných osob podle hlavy I trestního zákona tj. osob vesměs trestaných za protistátní činnost proti ČSSR od roku 1948 až do současné doby. Aktivizace těchto osob začala v březnu a dubnu 1968 pod názvem K 231. Největší aktivita byla v květnu a červnu 1968, kdy se tyto kluby zakládaly mimo Českých Budějovic i na dalších okresech v kraji. Hlavními iniciátory byly však některé osoby v Praze jako BRODSKÝ, NIGRIN, Dr. KRUPÍČKA, MRÁZ a RAMBOUSEK, kteří dali impuls k zakládání K 231 a též zaslali směrnice k činnosti klubu a zúčastňovali se některých schůzí i v Čes. Budějovicích.

V Jihočeském kraji byla hlavní činnost soustředěna v Českých Budějovicích, kde byly přihlášky soustřeďovány a soustřeďovány i finanční prostředky. Na okresech pak K 231 byly založeny ve všech okresních městech a na prachaticku ještě ve Vimperku.



Původní činnost K 231 počal organizovat v Českých Budějovicích ŠROM Josef, býv. velkoobchodník, trestán za šmeliny a protistátní činnost - amnestován v r. 1960. ŠROM byl ve styku s organizátory v Praze a byl pověřen K 231 v Českých Budějovicích založit. Tohoto úkolu se zhostil velmi dobře, sám osobně vyrozuměl potrestané v Českých Budějovicích a svolal na den 19.4.1968 první schůzku, kterou sám řídil a přítomné seznámil se stanovami a účelem K 231. Současně byl zvolen prozatímní výbor ve složení ŠROM Josef, HÁLA Eduard, LEXA Václav a STRNAD Zdeněk. Tento prozatímní výbor měl za úkol zjistit adresy dalších potrestaných a pozvat je na další schůzku. Tato byla stanovena na 26.4.1968 v Českých Budějovicích, na kterou se dostavil člen vedení K 231 z Prahy BRODSKÝ. BRODSKÝ si vystoupení některých diskutujících nahrával na magnetofon. Člen prozatímního výboru HÁLA Eduard seznámil přítomné se svou návštěvou v Praze, kde společně s vedením navštívil některé vládní činitele, konkrétně nikoho nejmenoval a projednali celkovou otázku založení K 231. Navštívení vládní činitelů prý zaručili projednat vše ve vládě a přislíbili jim všestrannou pomoc. V závěru bylo stanoveno uskutečnit ustavující plenární schůzi dne 5.5.1968. Tato schůze se konala ve velkém sále restaurace Na rychtě v Českých Budějovicích, kde bylo přítomno 486 osob. Byli též přítomni hosté z Ostravy, Brna, Ústí nad Labem, Prahy a dalších míst v republice. Vedení K 231 v Praze byli přítomni BRODSKÝ, Dr. KRUPÍČKA a PROCHÁZKA. Jednání bylo nahráváno na magnetofon a filmováno členem Janem BUBLEM. Při jednání byly řešeny organizační otázky, otázka odškodnění, rehabilitace a podobně. BRODSKÝ z Prahy pak informoval o výsledcích rozhovorů s ministrem vnitra PAVLEM, který prý jim doporučil ustavení organizace a přislíbil plnou podporu. V diskusi pak členové K 231 ostře napadali socialistické zřízení, vedoucí úlohu KSČ a hlavně pak příslušníky státní bezpečnosti. Byli vybízeni k vyhledávání příslušníků státní bezpečnosti, kteří se podíleli na deformacích, žádali jejich potrestání apod. Závěrem bylo usneseno, že v okresech se zvolí okresní výbory, které zašlou seznamy svých členů na krajské vedení, kde bude veden celokrajský přehled. Byl zvolen nový výbor a předsedou zvolen HÁLA Eduard. Jako další členové výboru byli zvoleni HÁJÍČEK Leopold, ŠROM Josef, CÁBA Stanislav, Marie JANDOVÁ a STRNAD Zdeněk.

Další schůze byla uskutečněna dne 16.5.1968, kde její předseda oznámil, že činnost K 231 nebyla povolena a vyzval, aby bylo zastaveno přijímání přihlášek a vyplňování dotazníků.

Od této schůze činnost K 231 v podstatě zanikla a dochází jen k ojedinělým setkáním některých členů, kteří však konkrétní činnost nevyvíjejí. Dalšího rozkolu bylo docíleno po uveřejnění článku v tisku o činnosti ŠROMA. Mezi členy K 231 byla značná nedůvěra a strach před možným stíháním. U většiny členů byl ten názor,

že v případě povolení další činnosti K 231 budou muset provést nové volby a vyloučit z vlastních řad ty, kterým je prokázána dřívější trestná činnost.

Zajímavý poznatek byl získán ke členu K 231 Františku POULOVÍ z Českých Budějovic, bývalému agentu CIC trestán za špionáž a amnestován v roce 1962. Jmenovaný v dubnu 1968 zaslal na SE v Mnichově dopis s tím, že bude mít povolen v červnu výjezd do Jugoslaviie přes Rakousko a chtěl by se osobně setkat a hovořit s některým pracovníkem CIA. POULA měl jednat s pracovníkem CIA s pověřením některých členů K 231. Při výjezdu měl pracovníkům SE předat určité dokumenty. Dne 20.8.1968 uprchl se svou manželkou do Rakouska a je zjištěno, že se zdržuje v uprchlickém táboře Mödling asi 25 km západně od Vídně, kde jsou ubytováni političtí prominenti i se svými rodinami. Agenturní cestou bylo zjištěno, že POULA byl v dobrém styku s tajemníkem K 231 ŠROMEM. ŠROM v září 1968 pomocí našeho spolupracovníka navázal přímý kontakt na POULA v Rakousku. Spolupracovník se s POULOU setkal v úřadovně SE ve Vídni, kde zjistil, že zde má velmi dobré postavení a dostal nabídku jít pracovat do Švédska. V době, kdy spolupracovník čekal na styk s POULEM, setkal se v této úřadovně s Dr. ŠAFÁŘEM, který jej vytěžoval k situaci v ČSSR, hlavně pak k rozmístění vojsk Varšavské smlouvy a k názoru našich občanů na současnou politickou situaci. ŠROM očekával, že spolupracovník přiveze od POULA pokyny k další činnosti K 231, což se nestalo, obdržel od něj pouze adresu, na kterou se má ŠROM obrátit pro další informaci. Adresa zní: DROBEČEK Karel, Praha 7 Maminská 3.

Srpnové události vynesly mezi členy K 231 značný chaos a většina z nich projevovala obavy ze zatčení. Sám ŠROM hledá možnosti k výjezdu do KS, kde by emigroval, Předseda K 231 Eduard HÁLA rozhodně odmítá nějakou činnost v K 231 a nechce již podruhé riskovat svou bezpečnost. Člen K 231 býv. zahraniční voják KUNCL z Českých Budějovic krátce po příchodu vojsk Varšavské smlouvy prohlásil, že by potřeboval 20 - 30 osob - odvážných mužů, se kterými by současnou situací obrátil naopak.

Na ostatních okresech v kraji se dostala činnost K 231 prakticky do stadia přípravného. Byly založeny přípravné výbory, které zajišťovaly nábor, pořizovaly seznamy, které pak po vstupu vojsk z obavy před zatčením zničily.

Největší aktivitu projevoval K 231 na okrese Jindř. Hradec. Tato aktivita byla podmíněna čilým stykem na ústředí K 231 v Praze a tento styk trvá až do současné doby. Je podezření, že člen K 231 BUMBA z Chlumu u Třeboně byl využit některými funkcionáři K 231 k ilegálním přechodům do zahraničí.

Podle posledních poznatků od spol. JIRKY pokračují stále tendence mezi členy K 231 k opuštění republiky. Zajímavé je, že tyto osoby i po emigraci o sobě vědí. Mezi členy K 231 v Praze panuje názor, že do budoucna se stane ČSSR autonomní republikou SSSR nebo že budou do ČSSR dosazeni co nejdříve sovětsí komisaři. Bývalý předseda K 231 NIGRIN zatím zůstává v Praze, ale pro případ zhoršení situace v ČSSR má připraven cestovní pas, který by použil k výjezdu do zahraničí a emigraci.

d) Býv. KAN

Polednový vývoj a proces demokratizace probíhal mezi inteligencí tak, že docházelo k soustřeďování neorganizované inteligence v rámci česko-budějovického okresu v nově se utvářející organizaci "Klub angažovaných nestraníků." Počátkem roku byl v Českých Budějovicích ustanoven přípravný výbor, jehož prozatímním předsedou se stal MUDr. PONĚŠICKÝ. Ostatní členové výboru se rekrutovali z řad místní inteligence. Těmito funkcionáři byla prováděna propagační a náborová činnost v řadách inteligence všech profesí. Bylo charakteristické, že kolem této organizace se soustřeďovalo značné množství lidí, kteří nejsou nositeli protisocialistických myšlenek. Podle agenturních poznatků měl být KAN určitou protiváhou KSČ, tj. oponentním orgánem s možností kontroly její politiky. Po založení KAN se sešlo značné množství přihlášek, zejména od lékařů a zdrav. personálu. Funkcionáři KANu zdůrazňovali, že nechtějí svou politiku vést protisocialistickým směrem, chtějí pouze poukazovat na nedostatky a dát možnost 6 milionům nestraníků v tomto státě, aby se mohli zúčastnit řízení a správy státu. V naprostém protikladu s tímto oficiálním prohlášením jednal člen výboru GRÁZL s naším spol. při jeho vstupu do KAN. Řekl mu, že vedení KANu má zájem na tom, aby do této organizace vstupovali inteligentní lidé, politicky neorganizovaní, aby byla možnost připravit tyto osoby pro vedoucí hospodářské funkce na závodech ve státním aparátě a aby byla rozbita hegemonie KSČ v obsazování těchto špičkových funkcí. Pokud se týká vlastní činnosti KANu, po příchodu vojsk Varšavské smlouvy bylo zjištěno, že 22.8.1968, kdy různé skupiny a organizace vyhlášely politická opatření, dostavili se do předsednictva NF dva členové přípravného výboru KANu, kteří za přípravný výbor navrhli spolupráci pod vedením NF, aby se tak koordinovala činnost organizací a závodů, případně stávk, které v té době každý závod vyhlášoval. Jejich požadavek byl NF odmítnut. Po sdělení stanoviska ministerstva vnitra, že činnost KANu není povolena, dostavil se do předsednictva NF její člen a předal písemné oznámení, že KAN zastavuje svou činnost.

Vlastní činnost KANu v prvních dnech po vstupu vojsk Varšavské smlouvy na naše území organizoval člen výboru GRÁZL. Měl k dispozici asi 20 mladých lidí, strhávali letáky, které vylepovali sovětsí vojáci.

V prozatímním prohlášení, které KAN měl připravené v případě svého uznání, byl mimo jiné i požadavek, aby na vedoucí místa v hospodářském životě byli prosazováni lidé, kteří jsou schopni řídit naše národní hospodářství. Tím by byla odstraněna diskriminace nestraníků, uplatňována v kádrovém síropu. Další požadavek byl, aby členství v politické straně bylo odsunuto na podřadné místo při výběru do funkcí. Dále v programovém prohlášení byl bod, že za jeden z rozhodujících momentů demokratického systému naší společnosti považují nový volební řád a vypsání voleb do všech zastupitelských orgánů. KAN chtěl svými návrhy přispět k vytvoření takového volebního řádu, který by znemožňoval jakoukoliv manipulaci s hlasy.

Kontrolou KAN nebyly získány žádné poznatky o jeho aktivní činnosti v současné době.

#### c) Přípravné výbory soc. dem. strany

Koncem června 1968 byly získány agenturní poznatky o pokusech obnovit býv. soc. dem. stranu i v Č. Budějovicích. Hlavním organizátorem byl Josef JANÝR starší který obcházel býv. členy a nabízel jim vstup do nové, soc. dem. strany. Aktivní činnosti k obnovení soc. dem. měl podle JANÝRA organizovat v Praze jeho syn Přemysl s Dr. Ivanem SVITÁKEM. Po srpnových událostech veškerá činnost ustala.

#### d) Ostatní

Již v roce 1967 byly agenturní cestou získávány poznatky o situaci v tramském hnutí, které se rozvíjelo pod záštitou úV ČSM. Člen Tábornické unie z Českých Budějovicích při styku se spolupracovníkem uvedl, že do tohoto hnutí jsou verbováni převážně "dobří hoši" tj. lidé, kteří byli v západní armádě a jejichž cílem je, dát mládeži poměr k přírodě a odvést je od politické práce.

Podle posledních agenturních poznatků při zasedání Tábornické unie vedle organizační části se členové zabývali ilegální činností Tábornické unie. Spol. byl informován členy Tábornické unie, že koncem měsíce srpna vyšlo prohlášení, Unie, které bylo distribuováno pouze spolehlivým členům. V tomto prohlášení je požadavek, aby členové unie zajišťovali boj proti příslušníkům pěti armád, které vstoupily na naše území, tajné úkryty pro lidi, kteří měli být persekurováni a potřebovali by pomoc, případně zajišťovat přechody těchto lidí přes hranice. Rovněž je požadováno, aby členové unie si zajišťovali zbraně a k tomuto účelu vstupovali i do spolku "Přátel starých zbraní", kde mimo legálních zbraní je možno si zajistit i další zbraně bez zbrojního pasu. V současné době pokud se týká zmíněných úkrytů, jsou tyto stále k dispozici a rovněž tak případný přechod přes hranice má v našem kraji zajišťovat člen unie VRBA, který zná bezpečný

přechod státních hranic.

V Jihočeském kraji v průběhu roku 1967 počet výskytu protistátních tiskovin byl zjištěn ve 30 případech. Charakteristickým rysem jejich zaměření byly útoky proti předním představitelům strany, vlády, místním představitelům státní moci a vedoucí úloze strany.

Prvé pololetí 1968 je možno charakterizovat zvýšeným počtem výtisků i změnou obsahu tiskovin, respektive motivace jejich pisatelů. V průběhu celého roku bylo zjištěno celkem 102 výhružných anonymních dopisů, které nám byly odevzdány. Tento počet však neodpovídá skutečné situaci, neboť adresáti ze strachu dopisy odmítali odevzdávat. Z těchto důvodů nelze také provést podrobnou a objektivní analýzu této trestné činnosti.

Polednový vývoj dal nové tendence této trestné činnosti a útoky se zintenzívnily zejména proti bezpečnosti, Lidovým milicím, vedoucím funkcionářům strany a lidesprávy. Většina těchto dokumentů vyjadřovala nesouhlas se současnou politickou a hospodářskou situací ve státě. Objevily se i tiskoviny a nápisy s fašistickou tematikou, rasistického zaměření a počátkem léta i takové, které vyzývaly k teroru proti komunistům, vedoucím funkcionářům, orgánům státní bezpečnosti a jejich rodinám. V této době se objevily i písemnosti útočící z dogmatických nejen pravicových, ale i levicových posic. Tato prvá část byla motivována tradičním nepřátelstvím vůči socialismu, KSČ a Sovětskému svazu. Ve druhé části se jako nový úkaz projevil konservativní postoje a nesouhlas s probíhajícím obrodním procesem. Nechybělo ani tzv. vyřizování osobních účtů, hlavně na vesnici. Znepřátelené rodiny si posílaly výhružné dopisy, býv. kulaci vyhrožovali vedoucím i stranickým činitelům. Útoky se množily také proti vedoucím pracovníkům průmyslových závodů a JZD.

Podstatný zlom nastal v průběhu kritických srpnových událostí, kdy zvláště v prvních dnech bylo rozšiřováno nekontrolovatelné množství letáků, plakátů, výzev, nápisů a hesel jak tištěných, rozmnožených, tak i ručně psaných, které v podstatě obsahovaly nesouhlas s obsazením našeho území vojsky Varšavské smlouvy. Jejich formulace byla různá. Převažovaly hrubé, někdy až vulgární výpady proti vojskům zemí Varšavské smlouvy a vedoucím představitelům těchto zemí, zvláště proti Sovětskému svazu.

Po částečné konsolidaci života počátkem září se objevují nelegální tiskoviny, hrubě zkreslující srpnové události, jednání naší delegace v Moskvě a činnost našich vládních i stranických činitelů. K rozšiřování těchto nepravdivých zpráv se často propůjčili komunisté, umožnili jejich šíření.

V této době byly v rámci celého kraje šířeny ve formě různých básniček hrubé urážky vůči představitelům SSSR a ostatních socialistických států. Současně s tím se vyskytovaly i tiskoviny, vznášející nedůvěru k současným funkcionářům a některé je přímo napadají. Nejrozšířenějšími těmito básničkami byly: "Brežněvova modlitba, Odpověď Hospodina, Kouzelník, Poselství, Rudý kolovrat, Bloudím po zahradách, Vám poděkování, Sedí Rusák na tanku, Československé elegie, Jídelní lístek a Cirkus".

I přes ztíženou situaci při dokumentaci výskytu těchto protistátních tiskovin podařilo se zadokumentovat 6 případů, které byly předány vyšetřovacímu odboru k dalšímu opatření. Další zjištěné případy byly průběžně předávány podle místní příslušnosti k dalšímu opatření VB.

Nejzávažnější trestná činnost výskytu výhružných anonymních dopisů je vedena v akci **MAROŠ**. Jde o agenturně pátrací svazek, kde se provádí šetření za účelem zjištění pachatele - pisatele 4 druhů anonymních výhružných dopisů. V podstatě jde o anonymní dopisy rozesílané na různé závody v celé republice, místní a městské národní výbory, kde jsou ostré výzvy proti KSČ. Celkem bylo zjištěno do současné doby 68 výskytů těchto dopisů. Dopisy je možno rozdělit do 4 hlavních skupin:

- v dopisech podepsaných tajemníkem OLDOU je výzva k teroru, tj. střílení velitelů Lidových milic, příslušníků státní bezpečnosti, zbavení moci komunistů a předávání moci straně lidové
- ve druhé skupině dopisů podepsaných Revoluční výbor Blaník je obdobným způsobem nabádáno k teroru
- další skupina dopisů podepsaná Marxistická skupina Gottwald je v podstatě levicově zaměřena
- poslední skupina dopisů podepsaná Prolibeňský výbor Pelhřimov je rovněž zaměřena levicově.

Pisatel těchto všech písemností použil v podstatě tři psací stroje a jde pravděpodobně o jednoho pisatele, což potvrzují otisky prstů. Rozsáhlé šetření v této akci zatím konkrétní výsledky nepřineslo. Podle výskytu lze usuzovat, že pachatel se nachází na okr. Jindř. Hradec nebo Pelhřimov. Šetření je prováděno ve spolupráci s vyš. odborem.

V posrpnovém období dochází k dalšímu výskytu protistátních tiskovin a výhružných anonymních dopisů, kdy neznámý pachatelé označují funkcionáře KSČ, národních výborů a JZD jakož i jiné občany, kteří přicházeli do styku s příslušníky sovětské armády za kolaboranty a zrádce. V některých případech je jim vyhrožováno i oběšením.

V závěru výskytu protistátních dokumentů nutno podotknout, že samotné zjišťování a dokumentace byla v průběhu roku velmi ztížena jednak samotným postavením orgánů Stb, hlavně pak ale postojem našich občanů, kteří odmítali oznamovat výskyt jakýchkoliv protistátních tiskovin. Zvláště pak v srpnových událostech a bezprostředně po nich naprostá většina občanů považovala rozšiřování letáků zaměřených proti SSSR a jejich představitelům "za vlastenecký čin" a nespatořovali v jejich rozšiřování trestnou činnost. Dokladuje to i řada případů, kdy spolupracovníci různé tiskoviny tohoto druhu přinášeli, odmítali však sdělit jména dalších rozšiřovatelů a podobně. Ztížená situace spočívala i v tom, že letáky byly šířeny v rámci celého kraje přímo řetězovým způsobem, bylo používáno cyklostilů, psacích strojů i jiných prostředků. Z tohoto hlediska proto možno velmi kladně hodnotit preventivní činnost pomocí krajského i okresního tisku, kde byli občané vedoucími pracovníky KS SNB a Správy Stb seznámeni se škodlivými důsledky rozšiřování letáků při vytváření konsolidačního procesu v kraji. Možno pak říci, že od listopadu 1968 další výskyty letáků byly ojedinělé a v současné době se téměř nevyskytují, mimo rozpracovávané akce JAROS.

#### Poznámky o situaci v církvích

Od počátku roku 1968 byla zjišťována na bázi římskokatolické církve zvýšená aktivita. Duchovní i laici začali otevřeně hovořit o nutnosti konsolidace církevní situace v ČSSR, zrušit nad církvemi státní dozor a umožnit návrat biskupa HLOUCHA do Českých Budějovic. Teprve však v období března až dubna se projevila stoupající aktivita v plné míře. K prvnímu otevřenému vystoupení došlo na diecéšní konferenci v Českých Budějovicích v březnu, kdy duchovní STŘELEČEK zneužil zasedání přednesením předem připravené rezoluce, ve které se žádala v podstatě likvidace mírového hnutí katolického duchovenstva, rehabilitace duchovních, vyřešení vztahů mezi církví a státem, návrat biskupa HLOUCHA a podobně. V diskusi byl vyzván kapitulní vikář TITTMAN, aby resignoval na svou funkci a vytvořil podmínky pro návrat HLOUCHA.

Ke značné aktivitě došlo zvláště mezi katolickou inteligencí. Došlo k organizování katolického klubu, který byl založen v Českých Budějovicích. Šlo o činnost vedenou hlavně na bázi náboženských laiků, ve které se exponoval MUDr. SVOBODA z Českých Budějovic. Vznikající organizace se měla zabývat excerciční a charitativní činností, pořádáním koncertů, přednášek protimarxistického zaměření, organizováním akcí pro katolickou mládež a podobně. Katolický klub se po srpnových událostech rozpadl.

Na základě podpisových akcí a vyvíjeného tlaku došlo počátkem června k návratu biskupa HLOUCHA do diecése, který se dnem 1.6.1968 ujal své funkce.

- 23 -

Dne 7.4.1968 došlo k celostátní akci řeholníků. Na zasedání ve Znojmě, kde byli zástupci řádů a řeholí, ustavili celostátní konferenci řeholních společností. Pod touto hlavičkou se spojily všechny mužské i ženské řády v ČSSR k uplatňování svých požadavků na vládu, které lze shrnout jako požadavek rehabilitace a to jak církve tak i osob a povolení obnovy řádové činnosti. Konference řeholních společností zvolila ze zástupců řádu svůj výbor a ustanovila sekretariát v Praze v Ječné ulici a pobočku ve Slatiňanech. Soustavně vyvíjí činnost z hlediska svých požadavků a o výsledcích informují řády cestou oběžníků.

Celkově se však římskokatolická církev i církve nekatolické distancovaly od vyloučeně pravicových proudů, zvláště pak od činnosti K 231 a KAN, i když na konferenci řeholních společností byly hlasy pro vstup do K 231 a biskup HLOUCH zaslal pozdravný dopis přípravné schůzi K 231 v Českých Budějovicích.

Ustanovením konference řeholních společností a návratem biskupa HLOUCHA do Českých Budějovic dochází k vzestupu římskokatolické církve v diecési. Činnost biskupa se zatím projevuje v následujícím směru:

- odstranit z funkcí a zbavit se kněží, kteří v minulosti pracovali s lidosprávou a v mírovém hnutí
- ve snaze dosadit do funkcí všechny kněze, kteří za jeho nepřítomnosti byli odsouzeni za protistátní činnost
- maximálně aktivizovat náboženský život v diecési a získávat mládež
- co nejvíce podporovat řády a řehole a využívat je při aktivizaci náboženského života
- opírat se o kněze pro církev spolehlivé, v minulosti postižené a o skupinu mladých kněží, absolventů litoměřické fakulty, plně oddaných církvi

Ve své činnosti zachovává HLOUCH plnou loyaltitu státu, uznává však jen vedoucí představitele státu a Dr. KADLECOVOU z ministerstva kultury. Tento postoj církevních představitelů se nezměnil ani po 21. srpnu a listopadovém plénu. Naopak, biskup HLOUCH se vyjádřil, že státní orgány mu po 21. srpnu vycházejí ještě více vstříc, než v dřívější době.

Při ožívování náboženského života v Českých Budějovicích prováděly se pokusy se zaváděním moderního způsobu bohoslužeb pro mládež. Biskup se co nejvíce podílí na všech církevních akcích a velmi často sám koná bohoslužby. Vyvíjí také snahu co nejvíce vystupovat na veřejnosti.



Dne 19.9.1968 organizoval biskup HLOUCH celodiecešni poradu kněží a řeholnic, která byla zaměřena k výuce náboženství a k získávání mládeže pro náboženství. Ve školním roce 1968 - 69 je v rámci kraje přihlášeno na náboženství cca 14.000 žáků, kdežto v roce 1967 náboženství navštěvovalo pouze 9.056 žáků.

V době od 7 - 9.9.1968 byl biskup HLOUCH se svým sekretářem ve Vatikáně, kde jej papež přijal k soukromé audienci a podrobně se vyptával na postup demokratizace, a jak Rusové v ČSSR zasahují.

Podle našich poznatků Vatikán kladně hodnotí postup demokratizace v ČSSR. Pro postoj církve je charakteristické i to, že se distancuje od neuvážených akcí, jako byly akce vysokoškoláků, demonstrace 7. listopadu ap. Jen v ojedinělých případech vystupují někteří kněží otevřeně proti soc. zřízení.

Také aktivizace řádů mužských i ženských stále pokračuje. Řády umisťují své členy do duchovní správy a u far vytvářejí řádové komunity. Sekretariát řeholních společností a zástupci řádů vedou další jednání s ministerstvem kultury o obnově činnosti klášterů, legalizaci řádů, o povolení přijímání dorostu ap. Snaží se pro sebe získat maximální splnění požadavků, přijatých na zasedání konference řeholních společností. Zahraniční genereláty řádů při každé příležitosti však zdůrazňují a dávají pokyn nepodnikat žádné akce proti státu. V tomto směru se vyslovil generál premonstrátů, kdy na kapitule v srpnu 1968 v Rakousku jmenoval nového preláta pro strahovský klášter. Generál redemptoristů v prosinci tohoto roku opět doporučuje trpělivost a dělat jen to, co se dělat dá.

Spojení církevních kruhů se zahraničím je stále velmi živé. Do Vatikánu na genereláty řádů a na zasedání kapitul vyjíždí téměř všichni církevní hodnostáři i řada řádových kněží. V některých případech pak dochází ke styku s dřívější emigrací a církevními emigrantskými centry.

Se strany KCT a OCT je současné provádění církevní politiky hodnoceno jako příliš benevolentní. Je poukazováno na to, že se církvi ve všem vyhovuje, že ministerstvo kultury nedává k provádění církevní politiky žádné jasné směrnice, že církevní politiku dělá jen prostřednictvím biskupů a p. Dr. KADLECOVÁ z ministerstva kultury, která má pro svoji činnost v církevní politice značnou důvěru biskupů, má naproti tomu nedůvěru u KCT a OCT. Je poukazováno na to, že je teoretikem bez jakýchkoliv praktických zkušeností.

### Nekatolické církve

V nekatolických církvích a sektách se zvýšená aktivita výrazně neprojevuje a promítá se jen ve vrcholných orgánech těchto církví. členská základna je složena převážně z řad pracujících a v čsl. církvi evangelické je značná část členů KSČ.

Po srpnových událostech se projevila zvýšená angažovanost některých duchovních čsl. církve evangelické mezi mládeží, konkrétně v Junáku. Faráři MATYÁŠ, MATYÁŠOVÁ a ŠŤASTNÁ vytváří jakousi křesťanskou odnož Junáka z mládeže čsl. církve evangelické.

V českobratrské církvi evangelické se projevuje silná aktivita u ústředí církve, ale tato se téměř do Jihočeského kraje nepromítá. Ostatní církve pro svůj velmi přísný náboženský režim se o politické dění nezajímají a ani se v něm neangažují.

Mezi členy sekty Svědci Jehovovi v počátcích obrodného procesu se projevovaly naděje, že jejich sekta bude státem uznána. Po srpnových událostech přestali členové v legalizaci sekty doufat a pokračují nadále ve své nedovolené, ale trpěné činnosti. Jejich učení jim zakazuje jakoukoliv veřejnou či politickou činnost a proto je jim dění ve státě lhostejné.

## V. Č Á S T

### Intenzita činnosti vnitřního nepřítele

#### a) Přípravy na ozbrojené akce apod.

Dne 7.11.1968 došlo ve večerních hodinách v Českých Budějovicích k protisovětské demonstraci a ke strhávání sovětských vlajek. Na demonstraci se hlavně podílela středoškolská a jiná mládež v počtu cca 500 - 600 osob. Ve večerních hodinách demonstrace zneužily i dospělé osoby, které mládež podněcovali. Demonstrace byla likvidována soustředěným nasazením příslušníků SNB ve večerních hodinách. Podnět k demonstraci byl vyvolán studenty Vysoké školy zemědělské a Pedagogické fakulty v Českých Budějovicích jejich akcí, tj. rezolucí proti vlajkové výzdobě města Českých Budějovic i stávkovou akcí, i když se nakonec

od demonstrace distancovali. V průběhu demonstrace bylo zadrženo celkem 15 osob, které byly vyslechnuty za přítomnosti prokurátora. Došlo také ke zranění lehčího rázu u 8 příslušníků SNB.

V souvislosti se stávkou a rezolucí vysokoškoláků docházelo ke stávkovým akcím, ke strhávání sovětských vlajek na některých středních školách v Českých Budějovicích i na jiných místech Jihočeského kraje.

V průběhu zasedání listopadového pléna ÚV KSČ na výzvu vysokoškolského výboru v Praze byla vyhlášena i na Vysokých školách v Č. Budějovicích třídní tzv. "okupační stávka". Činnost studentů byla soustředěna v menze vysoké školy zemědělské, kde byly pořádány stávkovým výborem přednášky a různé diskuse kterých se například zúčastnil i PACHMAN z Prahy. Ve skupinkách prováděli agitaci na jednotlivých středních školách, odborných učilištích a závodech a požadovali podporu jejich požadavků ve známých 10 bodech. Výsledkem agitace vysokoškolských studentů a dálnopiseu ministerstva školství, který byl určen středním školám bylo vyhlášení stávky na všech středních školách a učilištích v kraji. Vývojové středisko n.p. MOTOR vyjádřilo také se studenty solidární čtvrt hodinovou stávkou a v n.p. ŠKODA České Budějovice solidaritu projevil houkáním závodní sireny a otisknutím požadavků v závodním časopise.

#### b) Konkretní útoky proti vojskům pěti zemí

Mimo srpnových událostí nebylo v rámci kraje zjištěno, že by naši občané hrubým nebo provokačním způsobem vystupovali proti přítomným sovětským jednotkám. Ojedíněle se vyskytovaly případy, že političtí i hospodářští pracovníci odmítali s nimi jakýkoliv styk, v obchodech jim byl odmítán prodej zboží, v restauraci prodej nápojů ap.

## VI. Č Á S T

### Výslednost agenturně operativní práce

I když byly získány důležité poznatky o činnosti a zájmech vnějšího nepřítele, přesto celková výslednost agenturně operativní práce byla v roce 1968 na nízké úrovni. Příčinou tohoto stavu byla vnitropolitická situace, která se odrážela

- 27 -

v nedostatečné práci s agenturou, v získávání nové agentury a zejména okolnost, že dosud nebyly dány na zákonný podklad technické úkony, které jsou nezbytné pro zpravodajskou činnost.

Krátce po začátku obrodného procesu došlo v agenturní i důvěrnické síti k určité stagnaci ve spolupráci. Značný vliv na agenturu měly zveřejňované deformace a protizákonná jednání pracovníků bezpečnosti v období politických procesů. Postupem času se však názory agentury stabilizovaly a jasně se vyhranoval postoj ke spolupráci. Ti spolupracovníci, kteří odmítli nadále býti ve styku s ŘO byla spolupráce ukončena. U části kolísavé agentury výchovným působením ŘO došlo k ujasnění situace a tím i postoje agentury ke spolupráci. Tuto situaci je třeba hodnotit s přihlédnutím k tomu, že agentura, která pracovala na vnitřních bázích a na našich občanech nebyla konkrétně úkolována a styk s nimi byl udržován převážně proto, aby nedošlo k přerušení výchovného vlivu ŘO na spolupracovníka. U agentury, pracující po liniích 1. a 2. oddělení se projevovaly zvýšené obavy, z prozrazení spolupráce. Byly obavy z toho, aby se materialy, týkající se agentury nedostaly nějakým způsobem do rukou novinářů nebo jiným nepovolaným osobám. Někteří spolupracovníci trvali na tom, aby jim byl vrácen písemný slib o spolupráci.

Srpnové události zaznamenaly úplné umrtvení agenturní práce. Navázání spolupráce s agenturou po 21. srpnu si vyžádalo pečlivější přípravu a citlivější zvážení všech okolností, které v této době měly na agenturu vliv. Proto bylo nutno postupovat u části spolupracovníků obezřetně a s citem. Po zhodnocení tohoto období je možné říci, že 80% agentury jenadále ochotno plně pokračovat ve spolupráci se státní bezpečností. Z toho 20% spolupracuje bez jakýchkoliv výhrad. U části spolupracovníků je však zatím nutno brát v úvahu jejich politickou náladu a jisté výhrady vůči SSSR a proto při jednání s nimi je třeba užívat těch argumentů, týkajících se ČSSR. Nejlepší vztahy agentury ke spolupráci jsou po linii boje proti rozvědkám a po linii vizových cizinců. Nejchoulestivější otázkou jsou pro úkolování agentury ty, které se týkají problematiky vnitřních bází, našich občanů. Jsou případy, že agentura jinak dobrá a ochotná plnit úkoly proti rozvědkám, odmítá plnit úkoly, jejichž splnění vyžaduje současná vnitropolitická situace. Charakteristickým rysem práce agentury je zvýšená opatrnost, důraz na utajování styku, zájem o cesty, kudy prochází jejich zprávy, opatrný přístup k objektům, na které jsou spolupracovníci úkolováni a u jednotlivců jsou výhrady k tomu, že by jejich zprávy měly být předávány sovětským orgánům. Řízení agentury, její výchova a politické usměrňování vyžaduje v současné době a budou vyžadovat i v budoucnu zvýšené nároky na politickou úroveň, postoj

- 28 -

a připravenost operativních pracovníků. K otázkám výchovy bude proto zapotřebí věnovat na schůzkách více času, pečlivosti a pozornosti.

Celkově lze hodnotit práci s agenturou tak, že dosud ve své práci nedosahuje úrovně, která byla před lednem 1968. Přesto je v poslední době zaznamenáno podstatné zlepšení, pokud jde o plnění zpravedajských úkolů. Rovněž se zlepšila schůzková činnost.

V rámci S Stb je k 1.1.1969 v síti 398 spolupracovníků, z toho 189 A a 209 IN. Evidováno je 119 SB. V průběhu roku bylo získáno 10A, 6 IN a 14 SB. Uloženo do archivu bylo celkem 162 spolupracovníků (47 A a 115 IN). Pro nevhodnost kandidátů na verbovku bylo uloženo 19 svazků na KA a 17 na KI.

#### Důvody úlože:

nevhodnost	2 A, 1 IN
alibismus	6 A, 8 IN
odmítání	11 A, 19 IN
ztráta možností	21 A, 73 IN
nemoc, stáří, úmrtí	6 A, 14 IN
dočasné přerušení spolupráce	1 A, 1 IN
předáno 1. odboru KS SNB	6 A, 4 IN
převeden na operativní svazek	1 A,
emigrovali do KS	4 A, 1 IN

#### Pohyb operativních svazků v roce 1968

	Sk. sv.	Os. sv.	Sig. sv.	PZ	celkem
Stav oper. sv. k 1.1.1968	-	14	27	171	212
nově zavedeno	-	23	12	29	64
ukončeno realizací	-	6	1	1	8
ukončeno bez výsledků	-	5	14	90	109
stav oper. svazků k 1.1.1969	-	21	16	95	132

V roce 1968 bylo vyšetřovacím odborem S Stb zahájeno trestní řízení proti 505 osobám. Z toho podle I. hlavy tr. zákona:

§ 100	- akce FAŠISTA	1 osoba
§§ 102, 198	- akce AMNESTANT	1 osoba
§ 109/1		30 osob
§§ 109/1, 247		1 osoba
§ 109/1, 7/1		34 osob
§§ 101/1, 7/1, 10/1c, 283/1		1 osoba
§ 109/1, 8/1		349 osob
§ 109/1, 8/1, 10/1c		10 osob
§ 102		12 osob
§§ 102, 104		1 osoba
§ 94	akce JARO	1 osoba
§ 109/2, 102, 174	akce JARMILA	1 osoba
§ 110		52 osob
§§ 110, 10/1c, 176/1, 209/1		3 osoby
<b>c e l k e m</b>		<b>499 osob</b>

Podle hlavy II. trestního zákona

§ 124	akce SLEČNA (VC z Rakouska )	1 osoba
	akce ALPY	1 osoba

Podle hlavy VII. trestního zákona

§ 119, 9/1		4 osoby
------------	--	---------

Na trestních činech podle § 109, 7/1, 8/1, 10/1c a § 110 se podílelo 139 cizinců, z toho 83 z NDR, 42 z Polska, 7 z NSR, 4 z Rakouska, 1 Albánec a 1 občan SSSR.

- 30 -

## VII. ČÁST

Morálně politický stavKádrový stav

Plánovaný stav	327 příslušníků
chybí	20 příslušníků
propuštěno	3 příslušníci
přemístěno	52 příslušníků
nově přijato	7 příslušníků

Věkový průměr náčelnického sestavu:Věkový průměr orgánů

20 - 30 let	0	20 - 30 let	74
30 - 40 let	4	30 - 40 let	114
40 - 50 let	18	40 - 50 let	81
50 a více	1	50 a více	15

Kvalifikace příslušníků

způsob naplňování	náčel. S Stb	náčel. O Stb	náčel. OPK	org. S Stb	org. O Stb	org. OPK
splňují kvalifikaci	6	5	2	35	19	16
spňují náhradně	6	2	1	20	3	4
upuštěno	1	-	3	25	5	8
dosud plní	5	-	1	41	8	18
budou plnit	1	-	-	36	7	29

První měsíce roku 1968 byly poznamenány nejistotou a tápáním po poznání významu prosincového a lednového pléna ÚV KSČ. Po březnu a dubnu 1968 došlo k diferenciaci názorů skupin pracovníků v postoji k vývoji politické situace. Aktivita práce značně poklesla pod vlivem skandalizování a hanobení práce státní bezpečnosti, všeobecného odsuzování práce strany za posledních 20 let značné omezení práce státní bezpečnosti a užívání operativních prostředků, nevhodných zásahů do řízení práce vedení MV, existenční nejistotou pracovníků

- 31 -

a obavy z budoucnosti. Svůj dopad na myšlení příslušníků státní bezpečnosti, zvláště starších zanechala hloubka odhalených deformací padesátých let. Očekávalo se, že květnové plénum ÚV KSČ vyřeší negativní rysy dosavadního politického vývoje. Vzhledem k tomu, že k zásadním opatřením nedošlo, nejistota z budoucnosti a pracovní existence se zvyšovala různými zprávami o snižování stavu státní bezpečnosti a propuštěním příslušníků a nakonec i některá kádrová opatření v tomto smyslu učiněná v červenci přispěly k dalšímu snížení pracovní aktivity, která byla v prvních srpnových dnech na nejnižší možné úrovni. Politické aktivity v demokratizačním vývoji po lednu se ujala skupina pracovníků starších i mladých, z nichž část skutečně plně věřila heslům poletnového vývoje bez výhrad, čímž byly motivovány i jejich postoje. Je možno se domnívat, že také někteří jedinci viděli v účasti na politické aktivitě možnost setrvání ve službě u státní bezpečnosti, případně se domnívali, že jejich schopnosti byly podceňovány. Z uvedených hledisek proto docházelo k prudkým útokům na ty soudruhy, kteří s jejich stanovisky nesouhlasili. Značná část příslušníků zaujala vyčkávací stanovisko a neprojevovala se.

V důsledku výrazných politických událostí po srpnu 1968 zvláště pak po uzavření Moskevských dohod dochází k diferenciaci názorů a postojů jednotlivých soudruhů. U několika jednotlivců jsou tyto postoje vyhraněné, zjevné, jsou však i další jednotlivci, kteří dosud své názory plně neprojevíli. Jednotlivější situace v tomto směru je na okresech, kde soudruzi plně souhlasí s uzavřením Moskevských dohod a stojí za jejich nekompromisním naplňováním. Takto jednoznačná situace nebyla na Správě státní bezpečnosti, kde existuje skupina soudruhů, kteří dosud jsou pod vlivem jednak předsrpnového vývoje, jednak agitačního působení prostředků masové informace ze srpnových dnů. Většina však pracovníků Správy státní bezpečnosti stojí za vládní linií, spojenou s plněním Moskevských dohod.

Rezoluce, přijatá plénem ÚV KSČ v listopadu, přispěla k upevnění politické jednoty všech příslušníků Stb. Zejména mnohé politické rozdílné názory, které se zvláště projevovaly u jednotlivců na S Stb, byly do určité míry objasněny na stranickém aktivu, na stranicko služebním aktivu a členské schůzi ZO na úseku operativy S Stb. Pasivita stranické činnosti výboru ZO v operativě S Stb která se projevila po srpnových událostech, zapříčinila nepříznivou situaci která si vynutila změnu výboru organizace. Na základě této skutečnosti došlo k volbě nového výboru ZO, který dává záruku, že bude zajišťovat stranicko služební úkoly v současné době. Úkoly, vyplývající z vládní linie, jsou všemi příslušníky



- 32 -

řádně plněny bez výhrad. Kladně je možno hodnotit vysokou pracovní morálku a snahu o získání informací k politické situaci v našem kraji. Rovněž se aktivita projevila při pomoci na udržení veřejného pořádku při zajišťování dalších opatření, prováděných v souvislosti s událostmi 7. listopadu 1968 a dalších politických akcí.

archiv  
bezpečnostních  
složek

